

KARINCALAR*

BORIS VIAN, 1920'de Paris yakınlarındaki Ville-d'Avray'de doğan bir yazar, şair, şarkı sözü yazarı, şarkıcı, müzik eleştirmeni, caz müzisyeni (trompetçi), senarist, çevirmen, hatip, oyuncu ve ressamdır.

Beş yaşında okuma yazma öğrenden Vian, on yaşına geldiğinde Fransız edebiyatının neredeyse bütün klasiklerini okumuştur. 1942'de metalürji mühendisi olan Vian, mühendislik yaparken bir yandan da müstear adlarla ilk yapıtlarını yazmaya başlar. Karamsarlığıyla ün salmış Vian, Alfred Jarry'nin geliştirdiği patafizik felsefeye bağlı bir tarzda yazarak hayali makineler ve uydurma sözcükler icat etmiş, absürde, varoluşçu felsefeye, şenliğe ve oyuna sadık kalmıştır. On yedi yaşında trompet çalmaya başlayan Vian, yazdığı şarkı sözleri sayesinde 1940'lı yılların sonunda Duke Ellington, Charlie Parker, Miles Davis gibi Amerikalı ünlü cazcılarla birlikte çalışır, ilk kabare gösterileri de bu dönemde ortaya çıkar. Senaryo yazmanın yanı sıra filmlerde küçük rollerde de oynayan Vian, 1959 yılında, *Mezarlarımıza Tüküreceğim* adlı romanından uyarlanan filmin galasında geçirdiği kalp krizi nedeniyle otuz dokuz yaşında hayatını kaybeder.

Türkçede yayınlanmış çok sayıda eseri bulunan yazarın en bilinen üç romanı *Günlerin Köpüğü* (*L'Écume des jours*), *Mezarlarımıza Tüküreceğim* (*J'irai cracher sur vos tombes*) ve *Pekin'de Sonbahar*'dır. (*L'Automne à Pékin*)

*SEL YAYINCILIK / ÖYKÜ

***SEL YAYINCILIK**

Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş – İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ – DAĞITIM:

Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu – İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL YAYINCILIK: 835**
ISBN 978-975-570-846-1

KARINCALAR

Boris Vian
Öykü

Türkçesi: Candan Keten

Özgün Adı:
Les Fourmis

© Société nouvelle des éditions Pauvert 1997 ve 1998
© Librairie Arthème Fayard, 1999 pour l'édition en œuvres complètes
© Sel Yayıncılık, 2016

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Işık Ergüden
Yayına Hazırlayan: Melisa Kesmez
Kapak tasarım ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Şubat 2017

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Boris Vian

Karıncalar

Türkçesi: Candan Keten

Öykü

Karıncalar

I

Bu sabah vardığımızda pek hoş karşılanmadık, çünkü sahilde ölü insan yığınlarından, daha doğrusu ölü insan, harap olmuş tank ve kamyon parçalarından başka ne kimse ne de bir şey vardı. Neredeyse her yandan mermi yağıyordu. Ben böyle zevk için çıkarılan kargaşalardan hoşlanmam. Suya atladık, ama görüldüğünden daha derinmiş. Bir konserve kutusuna basıp kaydım. Tam o sırada gelen bir mermi arkamdaki herifin yüzünün dörtte üçünü götürünce konserve kutusunu hatıra kalsın diye sakladım. Yüzünün parçalarını toplayıp miğferimin içine koydum ve ona geri verdim. O da tedavi olmak için geri döndü, fakat yanlış tarafa gidiyor olmalıydı, çünkü ayağının yere değemeyeceği derinliklere doğru suda ilerlemeye devam etti. Suda kaybolmasını engelleyecek kadar dibi görebildiğini sanmıyorum.

Ardından ben doğru tarafa koştum. Tam varmıştım ki suratımın ortasına bir bacak çarptı. Herife bağırmağa çalıştım, ama mayın geriye işe yaramaz birkaç parça bıraktığından, yaptığını umursamadan yoluma devam ettim.

On metre ileride, beton bir bloğun arkasında duran ve daha yukarıya, bir duvarın köşesine doğru ateş eden üç adamın yanına gittim. Kan ter içinde kalmışlardı, sırlıslamdılar. Benim de halim onlar gibi olmalıydı. Diz çöküp ben de ateş ettim. Teğmen geri geldi, iki eliyle kafasını tutuyor, ağzından kan fışkırıyordu. Pek mutlu görünmüyordu. Ağzı açık, kolları önde, alelacele

kuma uzandı. Kumu epey kirletmiş olmalı. Halbuki orası temiz kalmış nadir köşelerden biriydi.

Buradan bakınca, karaya oturmuş gemimiz ilk başta tamamen aptalca görünmüştü, ama sonra iki top mermisi üzerine düşünce artık gemiye benzer bir hali bile kalmadı. Bu durum hiç hoşuma gitmedi, çünkü tam atlamaya hazırlandıkları sırada vurulan iki arkadaşım içinde kalmıştı. Benimle birlikte ateş eden üç kişinin omzuna vurup, “Hadi, gidelim,” dedim. Elbette onları öne geçirmiştim. İç sesimin beni yanıltmadığı belliydi, çünkü bizi pusuya düşüren karşıdaki iki kişi ilk ikisini yere serdi. Önümde sadece bir kişi kalmıştı artık. Zavallı adam hiç şanslı değildi. Karşımızdakilerin en beceriksizinden kurtulur kurtulmaz, ben diğerini vurmadan onun tarafından öldürüldü.

Duvarın köşesine saklanmış o iki alçağın makineli tüfeği ve bir yığın kurşunu varmış. Makineli tüfeği ters yöne çevirerek tetiğe bastım, fakat hem kulaklarımı patlattığı hem de rayından çıktığı için derhal ateşi kesmek zorunda kaldım. Ters yöne doğru ateş etmesin diye ayarlamış olmalılar.

Burada az da olsa rahattım. Sahile tepeden bakıp manzaranın tadını çıkarabiliyorduk. Denizin her bir tarafından dumanlar yükseliyordu, su da bayağı yükseğe fıskırıyordu. Zırlı gemilerin yayılım ateşinden çıkan şimşekleri görüyorduk. Havan topu mermileri, havayı delen boğuk sesli birer silindir gibi, tuhaf, sağır edici bir gürültü eşliğinde kafamızın üzerinden geçiyordu.

Komutan geldi. Yalnızca on bir kişi kalmıştık. Yeterli olmadığımızı fakat bu şekilde idare edebileceğimizi söyledi. Daha sonra tamamlanırdık. Şimdilik, bize çukur açtırdı. Uyumak için olduğunu düşündüm, ama hayır, içine girip ateş etmeye devam etmemiz gerekti.

Neyse ki hava aydınlanıyordu. Artık gemilerden kalabalık gruplar halinde karaya çıkıyorlardı. Yarattıkları kargaşadan dolayı balıklar hızla bacak aralarından geçerek intikam alıyordu. Adamların çoğu yere düşüyor, dalgın dalgın söylenerek tekrar

ayağa kalkıyordu. Kimileri ise bir daha ayağa kalkamıyor ve kendini dalgalara bırakarak uzaklaşıyordu. Komutan, tankla birlikte ilerleyerek, yeniden ateş etmeye başlayan makineli tüfek yuvasını derhal etkisiz hale getirmemizi söyledi.

Tankın arkasına geçtik. Bu aletlerin frenlerine pek güvenmediğimden ben en arkadaydım. Artık ayaklarımız dikenli tellere dolanmadığından ve kazıklar kendiliğinden yere düştüğünden, bir tankın arkasından yürümek yine de çok rahat. Fakat –o an oldukça duruma uygun gelse de– hatırladıkça insana kötü gelen bir tür gürültüyle cesetleri ezişinden hoşlanmıyordum. Üç dakika sonra tank bir mayının üzerinde patlayarak alev alev yanmaya başladı. Adamlardan ikisi tankın içinden çıkamadı, üçüncüsünün de bir ayağı tankta kalmıştı, ancak ölmeden önce bunun farkına varmış mıydı bilmiyorum. Havan topu mermilerinden ikisi zaten daha önce makineli tüfek yuvasına düşerek hem yumurtaları hem de zavallı adamları ezmişti. Karaya çıkanlar biraz rahatlamışsa da o sırada bir tanksavar bataryası ateşe başlayınca en az yirmisi suya döküldü. Ben yüzükoyun uzandım. Bulduğum yerden biraz doğrulunca ateş ettiklerini görüyordum. Yanan tankın çelik iskeleti beni az da olsa koruyordu. Dikkatlice nişan aldım. Topun nişancısı acıyla kıvranarak düştü, biraz fazla aşağıdan vurmuş olmalıydım, ama onun işini bitirmekle uğraşmadım, öncelikle diğer üçünü indirmeliydim. Çok zorlandım, neyse ki yanan tankın sesi feryatlarını duymamı engelliyordu, üçüncüsünü de çok zorlanarak öldürdüm. Zaten her taraf patlayıp yanmaya devam ediyordu. Terden göremediğimden, daha iyi görebilmek için gözlerimi iyice ovaladım. Komutan tekrar geldi. Yalnızca sol kolunu kullanabiliyordu. “Sağ kolumu vücuduma sıkıca sarabilir misiniz?” Evet dedim ve onu sargı bezleriyle sarıp sarmalamaya başladım. Ardından, tam arkasında bir el bombası patladığı için iki ayağı yerden kesilerek üzerime düştü. Vücudu aniden sertleşti. Belli ki insan çok yorgun ölünce böyle oluyor. Yine de sertleştiği için onu üzerimden kaldırmak

kolay oldu. Sonra da uyumuş olmalıyım. Uyandığında, gürültü patırtı iyice uzaktan geliyordu. Miğferi kızıl haçlarla kaplı heriflerden biri de bana kahve dolduruyordu.

II

Sonra, içerilere doğru yürüdük. Talimatlardaki önerileri ve tatbikat sırasında öğrendiklerimizi uygulamaya çalıştık. Mike'ın cipi biraz önce geri geldi. Fred kullanıyordu, Mike ise iki parçaydı; Mike'la birlikte çelik bir tele denk gelmişler. Sıcak hava. Ön camları kapayarak sürmemiz mümkün olmadığından diğer arabaların önüne çelik levhalar taktık. Hâlâ her yandan ateş açılıyor ve sürekli devriye çıkarılıyor. Galiba biraz hızlı ilerledik, bu yüzden mühimmat edinmekte zorlanıyoruz. Bu sabah en az dokuz zırhlı aracımızı mahvettiler. Çok tuhaf bir olay da oldu. Heriflerden birinin roketatarı beline bağlı olduğu sırada roketle birlikte uçtu. Ancak kırk metreye ulaştıktan sonra paraşütle inebildi. Galiba takviye istemek zorunda kalacağız, çünkü güçlü bir bahçıvan makası sesi duydum, cephe gerisiyle bağımızı kesmiş olmalılar...

Altı ay öncesini, arkamızdakilerden bizi ayırdıkları zamanı hatırladım. Şu an etrafımız tamamen sarılmış olmalı, ama artık yaz aylarında değiliz. Neyse ki hâlâ yiyecek ve mermimiz var. Her iki saatte bir nöbetçi değiştiriyoruz, çok yorucu oluyor. Ötekiler esir ettikleri adamlarımızın üniformalarını alıp bizim gibi giyiniyorlarmış, dikkatli olmamız lazım. Üstüne üstlük artık elektriğimiz de yok. Aynı anda dört bir yandan üzerimize top mermileri yağıyor. Şu an için geridekilerle temas kurmaya çalışıyoruz; bize uçak göndermeliler, sigaramız bitmek üzere. Dışarıda bir gürültü var, bir şeyler hazırlanıyor olmalı, miğferimizi çıkarmaya bile vaktimiz kalmadı.

III

Evet, bir şey hazırlanıyormuş. Dört tank neredeyse buraya kadar gelmişti. Birincisini dışarı çıkarken gördüm, anında durdu. Bir el bombası paletlerinden birini parçalayınca dehşetli bir hurda metal sesiyle aniden dağıldı, fakat tankın namlusunu raydan çıkarmak hiç kolay olmadı. Bir alev makinesi aldık elimize; bu işin rahatsız edici bir tarafı var. Alev makinesini kullanmadan önce tankın kulesini yarmak gerekiyor, eğer bunu yapmazsan (bir kestane gibi) patlıyor ve içindeki herifler fena pişiyor. Üç kişi, demir testeresiyle, zırhlı aracın kulesini yarmaya gitmiştik, fakat iki tank daha gelince onu yaramadan patlatmamız gerekti. İkincisi de patladı. Üçüncüsü geri döndü. Ama bu bir hileydi, çünkü geri geri geliyormuş. Peşinden gelen adamların üzerine ateş etmesine şaşırılmışız zaten. Doğum günü hediyesi olarak bize on iki tane 88'lik top mermisi gönderdi; eğer ev tekrar kullanılsın isteniyorsa yeniden inşa etmek gerekecek, fakat yerine bir başkasını almak daha kolay olur. Bir roketatarı hapsirik tozuyla doldurarak üçüncü tanktan kurtulduk. İçindekiler tankın zırhına kafalarını o kadar çok çarpmışlardı ki tanktan cesetten başka bir şey çıkaramadık. Yalnızca sürücüsü hâlâ yaşıyordu ama direksiyona sıkışmış olan kafasını ayıramadığımızdan, bir suçu olmayan tanka zarar vereceğimize herifin kafasını kesmeyi tercih ettik. Tankın arkasından, makineli tüfekli motosikletliler gelip tozu dumana kattılar, fakat eski bir biçerbağlarla hepsinin üstesinden gelmeyi başardık. Bu sırada başımıza birkaç bomba düştü. Hatta bizim uçaksavar farkında olmadan bir uçağı bile düşürdü, çünkü genelde tankları hedef alıyordu. Bölükten Simon, Morton, Buck ve jandarmayı kaybettik; geriye diğerleri, bir de Slim'in kolu kaldı.